

Ondersteuning vanuit **Waardigheid en trots op locatie** met de **Wzd**?

Op 1 januari 2020 treedt de Wet zorg en dwang (Wzd) in werking. De wet BOPZ (Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen) is dan niet meer geldig. Vanuit het programma Waardigheid en trots op locatie (WOL) is voor verpleeghuizen ondersteuning bij implementatie van de wet mogelijk. Deze factsheet helpt u bij de overweging om wel/niet een beroep te doen op het ondersteuningsprogramma.

Nee, tenzij... dat is het uitgangspunt bij de Wzd. Onvrijwillige zorg is dan alleen toegestaan, als er ernstig nadeel dreigt voor de cliënt of zijn omgeving en dit nadeel niet door minder ingrijpende maatregelen kan worden voorkomen. De Wzd regelt de stappen die een organisatie moet doorlopen als iemand toch, tegen zijn wil, onvrijwillige zorg nodig heeft. De Wzd is bedoeld voor mensen met een verstandelijke handicap of psychogeriatrische aandoening zoals dementie.

Veel zorgaanbieders hebben vragen over de implementatie van de Wzd. We geven u tien punten waar u in ieder geval aan moet denken.

	JA	NEE
<p>1 Verleent u of heeft u de intentie om onvrijwillige zorg op te nemen in uw zorgaanbod? Heeft u de randvoorwaarden geregeld en vastgelegd in beleid? Denk bijvoorbeeld aan het toezicht op de maatregel. U kunt uitsluitend rechtsgeldig onvrijwillige zorg verlenen als de organisatie zich ook registreert in het accommodatieregister.</p>		
<p>2 Wat is de visie van uw organisatie op onvrijwillige zorg? Uw instelling is namelijk verplicht om deze vast te leggen in een beleidsvisie. De vraag is vervolgens of medewerkers deze visie kennen, weten wat dat betekent voor de uitvoering van hun werk, werken volgens deze visie en weten waar ze terecht kunnen voor ondersteuning en vragen. En tot slot of uw organisatie dit ook heeft uitgewerkt in een beleidsnotitie Wet zorg en dwang?</p>		
<p>3 De Wzd kent een aantal taken, verantwoordelijkheden en rollen van functionarissen die bij de Wzd betrokken zijn (denk bijvoorbeeld aan functies als zorgverantwoordelijke en Wzd-functionaris). Is duidelijk wie deze rollen gaan vervullen? Deze functionarissen zijn in staat hun taken goed uit te voeren, bijvoorbeeld door een passend scholingsaanbod.</p>		
<p>4 De BOPZ wordt vervangen door de Wzd. Ook in de thuiszorg en dagbesteding- waar de wet BOPZ niet van toepassing was - wordt de Wzd van kracht. Zijn de medewerkers van uw organisatie hiervan op de hoogte?</p>		
<p>5 Uw zorgorganisatie geeft heldere, eenduidige informatie over de onvrijwillige zorg die zij biedt zodat cliënten en hun vertegenwoordigers weten wat de mogelijkheden zijn bij probleemgedrag en wat zij kunnen verwachten (denk o.a. aan het verwijzen naar een cliëntvertrouwenspersoon en informatie over huisregels). De zorgorganisatie geeft ook informatie over het proces: bij wie kan ik terecht en op welk moment?</p>		
<p>6 De Wzd werkt met een stappenplan waarin de mogelijkheden worden afgewogen. Het doorlopen van een stappenplan is een vereiste wanneer onvrijwillige zorg wordt overwogen. Dit gebeurt multidisciplinair, met alle betrokkenen. Is uw huidige werkwijze, bijvoorbeeld multidisciplinair overleg, hiervoor geschikt of zijn er nog aanpassingen nodig?</p>		
<p>7 Voor de uitvoering van de Wzd is ondersteuning en expertise nodig. Denk hierbij aan een Wzd-commissie, Wzd-functionaris, deskundige en externe expertise onvrijwillige zorg. Is dit bij uw organisatie al geregeld?</p>		
<p>8 Er is een eenvoudig registratiesysteem nodig voor onvrijwillige zorg en zorg die op grond van het stappenplan wordt geboden. Een analyse van de registraties op organisatieniveau is beschikbaar voor de IGJ. Zijn uw huidige ICT-systemen hiervoor geschikt?</p>		
<p>9 De onafhankelijke cliëntvertrouwenspersoon (dus niet de cliëntvertrouwenspersoon die in dienst is van uw organisatie) heeft een expliciete rol in de Wzd. Alle medewerkers die werken in het primaire proces, of dit proces ondersteunen, zijn vervolgens ook op de hoogte van de taken en bevoegdheden van deze persoon. Is het al helder wat dit betekent voor de rol van cliëntvertrouwenspersoon in uw organisatie?</p>		
<p>10 De klachtenregeling van de zorgorganisatie is aangepast aan de Wzd. Zijn de wijzigingen bij u bekend?</p>		

Hulpvragen

1. Zijn de 'nee'-velden voor u aanleiding om in actie te komen?
2. Wat wilt u voor 1 januari 2020 geregeld hebben, en wat in het overgangsjaar 2020?
3. Heeft u vanuit WOL ondersteuning nodig?

WOL en de Wzd

Vanuit het programma Waardigheid en trots op locatie kunt u ondersteuning op maat krijgen bij het werken aan deze Wzd-ontwikkelpunten. Dit kan ondersteuning zijn in de vorm van expertsessies, inzet van netwerken of het aanreiken van tools en instrumenten om de kwaliteit te verbeteren. Ook kan intensievere ondersteuning vanuit 'Waardigheid en trots op locatie' noodzakelijk zijn. Dat kan bijvoorbeeld gaan om veranderkundige- en/of inhoudelijke ondersteuning, procesbegeleiding tijdens het traject, of anderszins. Ook dit pakket wordt op maat aangeboden. Parallel hieraan wordt de scan van Waardigheid en trots op locatie uitgevoerd, op basis waarvan een definitieve ondersteuningsvraag, ook op eventuele andere aspecten wordt vastgesteld.

Heeft u nog vragen? Neem contact op via info@waardigheidentrots.nl.

Kijk voor actuele informatie over het Wzd-beleid op www.dwangindezorg.nl.